



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XII. Haeresum in Germania diuisiones, earumque progressus. Cura
Pontificis ad eas comprimendas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

Heresum in Germania diuisiones, earumque progressus.

Cura Pontificis ad eas comprimendas.

1 **Q**uemadmodum recta linea vnica est, obliquæ verò supra numerum; ita hæresis, quæ ab Orthodoxa veritate deflexit, longius progredi vna non potuit, sed in contrarias sectas resiliit, quæ cuiuscumque oculo incorrupto ipsam hæresim non dissensionis modò, sed Atheismi veluti parentem prodidere. Inter Lutherum ac Zuinglium de Sacramento Eucharistiæ nequaquam conuenire potuit. Etenim cum Lutherus doceret, eo tempore quo sumitur Eucharistia, verè ibi Corpus Christi præsens adesse, sed cum substantia panis coniunctum; quod extra illud tempus adesse negabat, indulgens, vt fertur, inuento Bucerii apostatæ Dominicanus, quò facilius ad suas partes hominem traheret, assentis verbum est in consecratione prolatum, idem ac *erit* significare. Zuinglius huiusmodi præsentiam omnino negabat; & quando iam concordabant eorum voces significationem propriam retinendam non esse, volebat sensum mere allegoricum illis tribuere. Eadem etiam tempestate Carolostadius acutiùs quiddam à se admirabiliter excogitatum credidit. Aiebat enim, Christum, quando affirmavit illud esse suum Corpus, intellexisse de suo Corpore secundam præsentiam ibi Apostolis adspectabilem, quibuscum cœnabat; non verò secundam præsentiam sub accidentibus panis oculos latentem. Perinde quali posset id accommodari similibus verbis, quæ proximè deinde protulit super calicem, dicens illum esse calicem sui sanguinis; & quasi in aliis Euangelij locis non satis ipse declaret, suam carnem esse verè cibum, & suum sanguinem esse verè potum. Sed cum grandia facinora quamuis mala, grandium etiam bonorum præsidio indigeant, Carolostadius, cui nihil inerat nisi mediocre, non habuit satis virium, vt prosperæ perduellionis ducem ageret: quin à Saxone perturbatoris notâ in exilium actus est, & à Luthero ac Melanchthone non fuit solùm exagitatus, sed etiam conculcatus.

2 Celebris exiit in Germania Anabaptistarum secta, quæ plurimis in rebus & à Luthero & ab Ecclesia Catholica discrepabat; præcipue verò in præcipiendo, vt ij qui Baptismum susciperent ante vsum rationis, adeoque ante voluntariam noxam, Fideique liberum exercitium, iterum baptizarentur, vnde & nomen traxere. Illorum auctor incertus est; sed præcipuus ductor fuit quidam Thomas

1525.
1526.

mas Moncerus, miraculorum confictione præstigator: haud tamen constat an ipse hunc de Baptismo errorem hauserit, quem plures alij huiusce factionis hauserunt. Is quoque in Saxonia primum sibi suæ nidum construxit: verum cum ij negarent esse Magistratibus obtemperandum, rusticorumque seditionem commouerent, publica in se arma concitarunt, quibus in prælio profligati: Moncerus verò, aliique complures flammis consumpti sunt. Hæ seditionum diuisiones in dies magis pullulantes eò Religionem adduxerunt, vt magna Germaniæ pars, non tam assentiret falso, quam dissentiret à vero, nullam firmam stabilemque sententiam complexa.

In Spirensi Conuentu, indicto à Norimbergensi, vt narrauimus, prætermisso profano Concilio à Cæsare iam interdicto, post varias altercationes consilium captum est, quo nihil confectum, vt euentu constitit; nimirum vsque ad conuocationem Concilij quilibet Principum ita se gereret, vt sui rationem reddere rectè posset: sed cum seditione mota in Pontificem subditos docuisset, contemni posse quem hætenus venerati fuerant, rustici, vt iam significauimus, defectione in Dominos ac Magistratus concitatâ, Germaniam annum integrum tumultibus concussere.

Lutherus, vbi perspexit populos erga se bene animatos, ad eam animi sui sensa aperienda progressus est, quæ si ad eius hæresis exitum illi fuissent attributa, ipsius studiosis enormes calumniæ visæ fuissent. Iam obtinuerat, vt Wittembergæ vsus Missæ sacrificij, cultusque sacrarum Imaginum aboleretur: abiectoque habitu Religioso, non satis habuit vxorem ducere, nisi Christo creptam. Nec minores progressus vel impietate vel asseclis in Heluetia faciebat Zuinglius, cuius hæresim multæ illius Genti tribus susceperant, sed plures repulerant. In primis verò virili Religionis studio, præstantique doctrinâ illi oblitit Ioannes Faber, Constantiensis Vicarius, qui postea Viennensis Episcopus fuit, præter alios priuatos propugnatores, qui Catholicorum causam solemnibus disputationibus egregie sustinuerunt; ac potissimum Eckius, qui huiusmodi luctationibus deditus, cum Zuinglio & cum Oecolampadio, doctiore illo quidem, adeoque scelestiore, in certamen descendit. Galliæ salubri ac præfenti fuit remedio Prouinciale Concilium Senonense, apud Catholicos illustre, celebratum auctoritate Antonij Cardinalis à Prato, illius Metropolis Archiepiscopi, Primatis, Magni Cancellarij, & tunc in Regno Legati. Ibi ex sententia summorum Antistitum, virorumque maximè spectabilium, damnata fuisse falsa recentium sectarum opinamenta, eaque planè stabilita doctrina, que

Bzouius an-
no 1528.
dum. 41.

quæ in Concilio Tridentino postea confirmata perdurat: sed hæc
ann. 1528. gesta sunt.

1525.

1526.

5 Nec à Pontifice solliciti Pastoris officia prætermissa. Plurima
Campeggius Legatus ad integritatem Bohemiæ & Pannoniæ moli-
tus est, impetratis à Ludouico Rege seueris Edictis in ea sacrilega
inuenta. Ad Heluetios in Fide retinendos præferuida diplomata
scripserat Adrianus; quibus modò laudibus & cohortationibus Ba-
sileenses * Canonicos inflammabat, vt veterem Religionem tueren-
tur; modò deterrendo, puniendoque Theobaldum quemdam Ere-
mitanæ Ecclesiæ administratorem, mala semina ibi iacentem. Ea-
demque officia postmodum à Clemente continuata, missis * literis
perhonorificis, summæque beneuolentiæ plenis, tam ad Heluetio-
rum Rempublicam vniuersè, quàm ad eos seu Ecclesiasticos seu lai-
cos peculiariter, qui in Fide Catholica sustinenda sui specimen il-
lustrius dederant. Dum etiam interea strenuè desudaret, per vtrius-
que Pontificatus tempora, Ennius Filonardus, ibidem Nuntius,
(quem postea Paulus Tertius Vaticanâ Purpurâ remuneratus est) vt
quàm posset maiorem corporis Heluetici partem foedæ contagioni
subduceret. Sollicitauit quoque Pontifex efficacibus literis, ad Edi-
cta salutaria conficienda pronum in hæc Angliæ Regis animum.
Nec minùs opportuna remedia, quæ epistolis quæ Nuntiis, apud
Reges Academiæque consecutus est Clemens in Gallia atque Polo-
nia; præter adhibitam diligenter operam, nequa lues afflaretur Ita-
liæ à corruptis militum copiis, & Hispaniæ à mercatoribus tabe
correptis. Neque quòd incendium immane aliquam partem do-
mus ac supellectilis absumperit, eò suâ laude fraudanda sunt labor
atque sedulitas Patrisfamilias, qui aquæ copiâ opportunè iniectâ,
magnam illorum partem à flammis illæsam seruauerit.

* 15. Augu-
sti an. 1523.

* 18 Aprilis
ann. 1524.

C A P V T X I I I .

Inter Pontificem ac Cæsarem grauissima offensiones.

1 I Nterea acerba diffidentia Pontificis ac Cæsaris animos incessè-
re, quibus Concilium est præpeditum; dum alter illud poscere
videbatur ad alterum deprimendum, ad quem ipsius conuocatio
pertinebat. Hæc mutuæ suspiciones, quæ plurima scitu digna ad no-
strum argumentum spectantia peperere, ortæ sunt ex ea causa, quam
paucis perstringemus, adiicientes postea per compendiariam narra-
tionem, subnatos inde effectus maximè lamentabiles; de quibus
compertum nobis fuit non solùm è scriptoribus eius æui, sed mul-
tò

A a 3

tò